BLENDOW LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Slöjförbud i skolan blir fråga för HFD

Publicerad
20 JAN 2022

Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i två mål där kommuner har förbjudit elever och personal i förskola och grundskola att bära huvudduk. Såväl förvaltningsrätten som kammarrätten ansåg att kommunernas beslut saknar lagstöd och därmed strider mot regeringsformen och Europakonventionen.

Skurups kommun och även Staffanstorps kommun beslutade att det inte är tillåtet att bära huvudduk i förskola och grundskola. I Skurup gällde beslutet både elever och personal medan beslutet i Staffanstorp endast gällde eleverna.

Kommunernas beslut anger att huvudduk, burka, niqab och andra klädesplagg som syftar till att dölja elever och personal inte tillåts. Syftet angavs vara att flickor och kvinnor inte ska behöva skyla sig utifrån ett patriarkalt förtryck eller religiös extremism.

Kommunbesluten överklagades dock till Förvaltningsrätten i Malmö som fann att besluten var olagliga.

Frågan var om kommunernas beslut utgör otillåtna inskränkningar av religionsfriheten enligt 2 kap. 1 § första stycket punkten 6 regeringsformen, RF, och artikel 9 i Europakonventionen.

Domstolen konstaterade att besluten var utformade på ett sådant att inskränkningen riktade sig mot bärandet av klädesplagg av religiösa skäl. Något förbud mot att bära religiösa klädesplagg i skolan finns emellertid inte i nationell lagstiftning. Tvärtom, uttalade domstolen, ”är det normalt att klädseln är något som bestäms av varje individ själv”. Domstolen betonade även att rätten att bära religiös klädsel och andra religiösa symboler är skyddad genom både RF och Europakonventionen.

Förvaltningsrätten fann slutligen att båda kommunernas grundlagsinskränkande beslut saknade lagstöd och därför skulle upphävas i enlighet med 13 kap. 8 § punkten 4 kommunallagen.

Kommunerna överklagade dock de respektive domarna till Kammarrätten i Göteborg, som kom till samma slutsats som förvaltningsrätten.

Endast för personlig bruk

Liksom underinstansen framhöll kammarrätten att det saknas nationell lagstiftning som generellt förbjuder bärandet av klädesplagg som utgör ett religiöst uttryck. Domstolen hänvisade även till ett uttalande från konstitutionsutskottet om att det är en självklar utgångspunkt att var och en har en frihet att klä sig som hen vill och att en lagstiftning som förbjuder slöja ute i samhället inte bör komma i fråga.

Av 1 kap. 6 § skollagen framgår visserligen att utbildningen ska vara icke-konfessionell. Bestämmelsen riktar sig dock enbart till huvudmän och kan därför inte anses utgöra sådant lagstöd som enligt RF eller Europakonventionen krävs för att inskränka religionsfriheten.

Sammanfattningsvis ansåg även kammarrätten att kommunernas beslut begränsar individens frihet att visa sin religionstillhörighet på ett sätt som strider mot både religionsfriheten i RF och Europakonventionen. De kommunala besluten skulle alltså fortsatt vara upphävda.

Högsta förvaltningsdomstolen har nu meddelar prövningstillstånd i båda målen. Frågan som intresserar domstolen är hur kommunernas beslut förhåller sig till grundläggande fri- och rättigheter.

Karl Engstrand

Instans: Högsta förvaltningsdomstolen

Rättsområden: Skola och utbildning, Konstitutionell rätt, Kommunalrätt, Mänskliga rättigheter, Europakonventionen

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter